

«ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ ΣΤΗΝ ΕΓΧΩΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΗ ΑΓΟΡΑ»

Με αφορμή την κορύφωση της ελαιοκομικής περιόδου αλλά και όσων ακούστηκαν μερικούς μήνες πριν στο πολύ ενδιαφέρον 1^ο φεστιβάλ ελιάς και ελαιολάδου που πραγματοποιήθηκε και υπό την αιγίδα του ΓΕΩΤ.Ε.Ε. στην Καλαμάτα, θα μπορούσε να πει κανείς ότι ο σημαντικότερος για την πατρίδα μας τομέας του ελαιολάδου μοιάζει και αυτός με ένα καράβι που προσπαθεί να παραμείνει στην επιφάνεια μέσα σε συνθήκες κακοκαιρίας. Μπορεί κανείς να πει με σιγουριά πως ο ελαιοκομικός τομέας μιας ελαιοπαραγωγικής δύναμης όπως η Ελλάδα παραμένει ανοργάνωτος τόσο σε επίπεδο καλλιέργειας όσο και σε επίπεδο εμπορίας με αποτέλεσμα το εθνικό αυτό προϊόν να μην δίνει την μέγιστη οικονομική απόδοση στους Έλληνες ελαιοπαραγωγούς.

Όσον αφορά στο κομμάτι της καλλιέργειας, είναι αυτό το οποίο συμβάλει σημαντικά στην αύξηση του κόστους, κάνοντας τον τομέα να είναι πολύ λιγότερο αποδοτικός σε σχέση με τους βασικούς ανταγωνιστές. Οι παραγωγοί αλλά και οι γεωπόνοι κινούνται σε ένα αχαρτογράφητο τοπίο όπου παρουσιάζονται φαινόμενα όπως:

- Έλλειψη γενετικής χαρτογράφησης και κατοχύρωσης των Ελληνικών ποικιλιών και ουσιαστικά συνακόλουθη έλλειψη πιστοποιημένου πολλαπλασιαστικού υλικού αλλά και ελαιολάδου ποικιλιακής καθαρότητας
- Έλλειψη εργαλείων για την υποβοήθηση των επιστημόνων και των παραγωγών όπως η έλλειψη εδαφολογικών χαρτών που μπορεί να αποτελέσει εργαλείο για την μείωση του κόστους λίπανσης
- Έλλειψη καινοτομίας αφού αν και μιλάμε για την ναυαρχίδα ίσως των δενδρωδών καλλιεργειών, συστήματα αυτόματης παρακολούθησης των καλλιεργειών (π.χ. για τις ανάγκες άρδευσης), για την μείωση κοστολογίων παραμένουν ακόμη στο επίπεδο της επιστημονικής φαντασίας
- Έλλειψη έρευνας πάνω στην καλλιέργεια και την φυτοπροστασία της. Ο εφιάλτης του εισαγόμενου βακτηρίου *Xyllela* είναι προ των πυλών αλλά η εθνική γεωργική έρευνα είναι πλέον ανύπαρκτη. Επιπλέον ο θεσμός του γεωργικού συμβούλου παραμένει ακόμη μόνο σε επίπεδο διαλόγου

- Έλλειψη κατοχύρωσης των ζωνών καλλιέργειας των παραδοσιακών ελαιώνων με αποτέλεσμα οι ελαιώνες αυτοί να κινδυνεύουν να αλλοιωθούν από την εισαγωγή ξενικών ποικιλιών, ακόμη και Ελληνικών ποικιλιών που δεν προϋπήρχαν στην παραδοσιακή περιοχή

Επιπλέον η εξάρτηση από τις Ευρωπαϊκές επιδοτήσεις της νέας ΚΑΠ 2015-2020 καθιστά ακόμη πιο ευάλωτο οικονομικά τον τομέα.

Τα παραπάνω μπορεί κανείς να τα δει ξεκάθαρα και στην από φέτος εφαρμογή του ΠΟΠ Καλαμάτας σε όλο τον νομό Μεσσηνίας όπου όλοι πλέον διαπιστώνουν πως τα προβλεπόμενα στον εγκριθέντα από την Ευρωπαϊκή Ένωση φάκελο δεν είναι τόσο εύκολο να εφαρμοστούν, είναι δε ζήτημα αν τελικά η πολυαναμενόμενη επέκταση του ΠΟΠ θα έχει τα εμπορικά αποτελέσματα που περίμενε πλήθος παραγωγών. Στα πλαίσια αυτά και την στιγμή που η κατάσταση με την επέκταση του ΠΟΠ προσπαθεί να βρει το δρόμο της σε όλη πλέον την Μεσσηνία θα πρέπει να δούμε με πολύ προσοχή την άμεση επέκταση του ΠΟΠ σε ακόμη μεγαλύτερη γεωγραφική περιοχή, πόσο μάλιστα σε μη όμορες με την Μεσσηνία περιοχές οπότε και το επιδιωκόμενο εμπορικό πλεονέκτημα θα εξασθενήσει σημαντικά.

Αλλά και στον τομέα της εμπορίας τα πράγματα δεν είναι καλύτερα αφού:

- Η Ελλάδα δεν έχει αποφασίσει σε ποιο πεδίο αγορών θέλει να επικεντρώσει. Οι μεγαλοϊδεατισμοί ότι μπορεί το Ελληνικό λάδι να καλύψει τεράστιες αγορές προφανώς δεν είναι ρεαλιστικοί αφού οι ποσότητες είναι συγκεκριμένες. Επιπλέον έχει υποεκτιμηθεί η δυναμική που θα μπορούσε να έχει μια κατά κεφαλήν αύξηση της κατανάλωσης σε εθνικό επίπεδο, μια κατανάλωση που τα τελευταία χρόνια της οικονομικής κρίσης δείχνει να υποχωρεί
- Η αναποφασιστικότητα σχετικά με το αν θέλουμε να παίξουμε σε μαζικές αγορές ή σε αγορές ποιότητας. Φαίνεται ότι μάλλον η ευκαιρία μας είναι σε αγορές ποιότητας
- Η τιμολογιακή μας πολιτική δεν είναι αποτέλεσμα εθνικής στρατηγικής και συνεννόησης αλλά ουσιαστικά καθορίζεται από

την πορεία των άλλων μεγάλων παικτών όπως η Ισπανία και η Ιταλία

- Η μικρή παρέμβαση μιας μεγάλης ελαιοκομικής δύναμης όπως είναι η Ελλάδα στα κέντρα λήψης αποφάσεων του διεθνούς οργανισμού ελαιολάδου όπου λαμβάνονται οι αποφάσεις για τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των ελαιολάδων. Αναρωτιέται κανείς αν η γεωργική μας έρευνα (ή ότι έχει απομείνει από αυτήν) έχει προσδιορίσει και ταξινομήσει τα μοναδικά ξεχωριστά ποιοτικά χαρακτηριστικά του Ελληνικού ελαιολάδου
- Ο κίνδυνος που προέρχεται από δυναμικά αναπτυσσόμενες χώρες όπως αυτές της βόρειας Αφρικής και την Τουρκία δεν πρέπει να παραβλέπεται αφού μπορεί να μεταβάλλουν άρδην το εμπορικό τοπίο. Είναι πρόσφατες οι αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αύξηση των αδασολόγητων εισαγωγών Τυνησιακού ελαιολάδου όπου και πάλι δεν υπήρξε καμία εθνική στρατηγική από μεριάς Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων για την αποτροπή μιας απόφασης που ουσιαστικά συμπιέζει την οικονομική αποτελεσματικότητα της Ελληνικής παραγωγής

Από τα παραπάνω φαίνεται πως λείπει η εθνική στρατηγική στον τομέα, μια στρατηγική η οποία θα αναδείξει τα πλεονεκτήματα του Ελληνικού ελαιολάδου και θα του προσδώσει την προστιθέμενη αξία που έχει. Η βασική πρόταση που θα μπορούσε να γίνει είναι η άμεση κατοχύρωση του Ελληνικού εμπορικού σήματος κάτω από το οποίο θα πρέπει να μπαίνουν οποιαδήποτε επιμέρους γεωγραφικά ή άλλα σήματα ποιότητας. Φαίνεται πως τόσο στην Ελληνική, όσο και στις διεθνείς αγορές το Ελληνικό ελαιολάδο έχει αποκτήσει την ταυτότητα του ποιοτικού ελαιολάδου, επομένως οι όποιες εμπορικές προσπάθειες θα πρέπει να συναντώνται κάτω από ένα ενιαίο σήμα ποιότητας που θα πρέπει να αποτελεί εθνικό εμπορικό σήμα.

Όσον αφορά στην καλλιέργεια φαίνεται πως η θέσπιση βασικών οδηγιών ανά περιοχή οι οποίοι θα επικαιροποιούνται ανάλογα με τις μεταβολές και τις επιστημονικές εξελίξεις είναι και αυτό κάτι που χρειάζεται αρκετό χρόνο, είναι όμως απαραίτητο αν θέλουμε να διαφυλάξουμε την ποιότητα σε μια ελαιοπαραγωγική χώρα όπου ο μικρός κλήρος καθιστά παραγωγούς πλήθος κατόχων ελαιώνων οι οποίοι όμως θα πρέπει να

έχουν κάποια βασικά γεωργικά πρότυπα για την καλλιέργεια και την συγκομιδή, τα δύο βασικά προαπαιτούμενα για την διασφάλιση της ανώτερης ποιότητας.

Σωτήρης Λαμπρόπουλος

Πρόεδρος ΓΕΩΤ.Ε.Ε. Πελοποννήσου & Δυτ. Στερεάς Ελλάδας